

**Роковини повномасштабної російсько-української війни:
безпрецедентна міжнародна підтримка України**

(оглядова довідка за матеріалами преси та інтернету)

24 лютого Україна відзначила трагічну річницю з початку повномасштабного вторгнення рф. Це був драматичний і водночас героїчний рік опору. Українці боролись за право мати власну державу, а разом свою самобутню культуру. «Україна стала центром нашого континенту. Місцем, де відстоюють наші цінності, де захищають нашу свободу, де пишуть майбутнє Європи», – влучно зауважила голова Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн. Через рік після початку великої війни росії по всьому світу пройшли численні меморіальні, культурні та мистецькі заходи на підтримку нашої країни. «Америка, Європа, коаліція від Атлантики і до Тихого океану – ми всі єдині з Україною», – наголосив Джо Байден під час своєї історичної промови у Варшаві після візиту до нашої країни. І вагу цієї єдності важко переоцінити. Адже завдяки спільним міжнародним зусиллям, зокрема на культурному фронті, вдається тримати у фокусі важливість Перемоги України.

В Україні

24 лютого Міністерство закордонних справ України та *BRAND UKRAINE* за фінансової підтримки ЄС запустили *Міжнародну комунікаційну кампанію #WhatWeAreFightingFor*. Її мета – пояснити іноземній аудиторії, чому територіальна цілісність України не може бути предметом обговорення за жодних обставин та за що борються українці, зокрема глобальний мир, свободу та майбутнє усього світу. Кампанія просуває принципи миру, які є складовими Формули миру президента України. Також ініціатива пояснює цінності українців, які вони поділяють з іншими народами світу, та підкреслює різноманіття регіонів нашої країни. А 26 лютого МЗС України розпочало глобальну інформаційну кампанію, присвячену Криму та справжньому миру в Україні, – *#CrimeaIsUkraine* та *#RealPeaceNotAppeasement*. Головний її меседж – «Мовчання світу щодо окупації Криму у 2014 році призвело до повномасштабної війни у 2022 році. Все почалося і має закінчуватися Кримом». Кампанія охопить країни на всіх континентах та включатиме як інформаційну та медійну складові, так і низку заходів публічної дипломатії.

24 лютого стартувала міжнародна акція солідарності музикантів світу з Україною «Музика Незламних», ініційована українськими діячами музичної га-

лузі О. Журавчаком, О. Кононенко, М. Шведом, Є. Золотухінім та Є. Петриченком. Проєкт покликаний підсилити присутність України у світовому культурному просторі та привернути увагу світової спільноти до глибшого розуміння українського питання й українського спротиву. Учасникам акції пропонують виконати українську музику у форматі офлайн/онлайн концерту, флешмобу, вуличного виступу, відеокліпу або музичного перформансу. Ініціативу підтримали Міністерство культури та інформаційної політики України, Український культурний фонд та Український інститут.

22–27 лютого швейцарський митець Геррі Хофштеттер здійснив арт-тур містами України «Вшанування пам'яті. Світло для надії», який охопив Київ, Одесу та Львів. Світловими проєкціями на тему війни й незламності українців підсвітили будівлі оперних театрів і залізничних вокзалів цих міст, дитячої лікарні «Охматдит», Успенського собору Києво-Печерської лаври, Гарнізонного храму святих апостолів Петра і Павла, Львівської ратуші, КМДА, Укрпошти і банку «Порто Франко». Митець також провів перформанс на фасаді Верховної Ради України під звуки Державного гімну у виконанні знаного кларнетиста Юліана Мілкіса (Канада). Для кожної будівлі Геррі Хофштеттер знайшов особливий сюжет: для опери – музиканти, які грають під час тривоги, для Укрпошти – випущені нею марки «Русській військовий корабель, іді...!» і «ПТН ПНХ!» з роботою Бенксі, для Охматдиту – дитячі малюнки тощо. Тур відбувся на запрошення Міністерства культури та інформаційної політики України та Державного агентства України з питань мистецтв та мистецької освіти, а також за ініціативи та підтримки Посольства Швейцарії в Україні.

22 лютого у київському кінотеатрі «Жовтень» відбувся закритий допрем'єрний показ документальної стрічки Євгена Афінеєвського «Свобода у вогні: боротьба України за свободу» (США/Україна) за участі американського режисера. Спеціально для показу було змонтовано режисерську версію, куди увійшли кадри, відзняті на початку 2023 року. Стрічка є присвятою журналістам, які віддали свої життя в боротьбі за правду. А 26 лютого в «Жовтні» відбулася спеціальна закрита прем'єра документального фільму «Слава Україні!» французького режисера, філософа, письменника і драматурга Бернара-Анрі Леві з музикою С. Вакарчука. Свій особистий гонорар, отриманий від релізу фільму, режисер спрямує до Фонду Олени Зеленської. Стрічка є продовженням картини «Чому Україна». Фільм знято у форматі журналу подорожей гарячими точками. Попередньо, 6 лютого, фільм презентували у Парижі, в кінотеатрі «Бальзак», за участі політичних, культурних і медійних діячів Франції. А 22 лютого стрічка вийшла в прокат у французьких кінотеатрах. Обидві українські прем'єри відвідав міністр культури та інформаційної політики України О. Ткаченко, дипломати, українські журналісти та військові.

22 лютого у Львівській національній опері під орудою диригентки українського походження Кері-Лінн Вілсон (Канада) відбувся концерт-реквієм «Пам'яті нескорених». У виконанні солістів С. Соловій, А. Поліщук, М. Ворочака, Т. Бережанського, а також хору та оркестру театру пролунали твори «Реквієм» Дж. Верді та «Буча. Lacrimosa» В. Польової. Подію ініціювало Міністерство культури та інформаційної політики України разом із Львівською

національною оперою. Запис концерту, який підготувало Радіо «Культура», передано до Європейської мовної спілки для трансляції європейськими радіостанціями. Варто нагадати, що торік Кері-Лінн Вілсон заснувала Український оркестр свободи/*Ukrainian Freedom Orchestra*, який улітку під її керівництвом здійснив світовий тур найбільшими містами Європи та Америки.

Також у Львівській національній опері з 21 лютого по 23 березня діяла міжнародна фотовиставка «9x10», яка об'єднала представників 6-ти країн. У фокусі – тема війни росії проти України з різних ракурсів, адже авторами робіт виступили не лише професійні фотографи. Серед них: документалістка Аня Кльосек (Польща), фотограф і письменник Гійом Ербо, фотокореспондент Маріон Пехі, документаліст Антуан Мартін, архітектор Мартін Дюпляртьє (Франція), документаліст Крейг Руттл (США), документаліст і режисер Тіл Меєр (Німеччина), фотокореспонденти Секіта Ватару, Тетсуро Такехана, Таку Госокава (Японія) тощо. Організувала подію кураторка виставки Ліана Бенке у партнерстві з Львівською оперою та за підтримки Управління культури Львівської міської ради.

25 лютого в Одеській обласній філармонії дав благодійний концерт іменитий кларнетист Юліан Мілкіс (Канада), який є уродженцем Одеси. Музикант виступив у супроводі оркестру Центру військово-музичного мистецтва ВМС ЗСУ. Спеціально до концерту підготували декілька творів, серед яких – «Епітафія» В. Сильвестрова та «Українська колискова» О. Родіна, які вперше пролунали в аранжуванні для духового оркестру, а також лемківська народна пісня «Пливе кача». Це вже другий візит підтримки Юліана Мілкіса до Одеси за час війни.

24 лютого Укрпошта презентувала марку «ПТН ПНХ!», присвячену роковинам повномасштабної війни росії проти України. За основу випуску взято графіті вуличного художника та політичного активіста Бенксі (Велика Британія), намальоване на руїнах будівлі у Бородянці на Київщині. На ньому маленький хлопчик відправляє дзюдоїста в нокаут.

За кордоном

24 лютого Рада Безпеки ООН у формі відкритих дебатів провела засідання міністерського рівня, присвячене річниці повномасштабного російського вторгнення в Україну. Напередодні, 23 лютого, Генеральна Асамблея ООН підтримала запропоновану нашою країною резолюцію «Про справедливий і сталий мир в Україні». За неї проголосувала 141 держава. Документ головним чином вимагає від росії повного виведення її збройних сил з території України, припинення бойових дій, а також закріплює ключові положення Формули миру президента В. Зеленського.

16 лютого Європейський парламент більшістю голосів ухвалив резолюцію з приводу перших роковин повномасштабної військової агресії РФ проти України. Депутати засудили злочинну, неспровоковану та нічим не невиправдану агресію росії та закликали країни ЄС та міжнародне співтовариство надавати Україні всебічну підтримку та військову допомогу.

Зі словами підтримки до українців у роковини неспровокованої та жорстокої агресії росії звернулися політики всього світу: президент США Джо Байден, президент Європейської ради Шарль Мішель, президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн, очільник європейської дипломатії Жозеп Боррель, генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг, прем'єр-міністр Японії Фуміо Кісида, прем'єр-міністр Італії Джорджа Мелоні, прем'єр-міністр Португалії Антоніу Кошта, прем'єр-міністр Норвегії Йонас Гар Стьоре, прем'єр-міністр Данії Метте Фредеріксен, президент Ісландії Гвюдні Йоуганнессон, прем'єр-міністр Ірландії Лео Варадкар, президент Мальти Джордж Велла, прем'єр-міністр Північної Македонії Димитар Ковачевський, президент Румунії Клаус Йоханніс, президентка Молдови Мая Санду, президент Болгарії Румен Радев, президент Албанії Байрам Бегай, президент Чилі Габріель Боріч та багато інших. Захоплення стійкістю та солідарністю із нашим народом також висловили діячі культури та мистецтва: Барбра Стрейзанд, Джулія Робертс, Морган Фрімен, Томмі Лі Джонс, Вес Андерсон, Метт Деймон, Ітан Гоук, Майкл Кітон (США), Олівер Сайкс, *гурт Pet Shop Boys* (Велика Британія), Генрі Голдінг (Малайзія – Велика Британія), Б'єрн Ульвеус (Швеція), Софі Оксанен (Естонія – Фінляндія), Кетрін Вінник, Шармін Обейд-Чиной (Канада) тощо.

На знак підтримки України 24 лютого визначні пам'ятки та знакові споруди по всьому світу засяяли синьо-жовтими кольорами. Це, зокрема, Емпайр-стейт-білдінг, Всесвітній торговий центр у Нью-Йорку, міст Маріо Куомо, меморіальний міст Фредеріка Дугласа у Вашингтоні (США), Ніагарський водоспад (США і Канада), дзвіниця парламенту Канади (Вежа миру), будівлі Європарламенту, Комісії ЄС, Європейської служби зовнішніх справ у Брюсселі та Ради Європи у Страсбурзі, статуя «Христос-Спаситель» в Ріо-де-Жанейро (Бразилія), Колізей у Римі та площа Феррарі в Генуї (Італія), Бранденбурзькі ворота (Німеччина), Ейфелева вежа (Франція), «Лондонське око» (Велика Британія), Брюссельська ратуша (Бельгія), Конференц-центр Дубліна і міст Семюеля Беккета (Ірландія), Ересуннський міст (Данія і Швеція), Копенгагенська ратуша (Данія), Риксдаг (Швеція), Концертний зал «Арфа» у Рейкявіку (Ісландія), Палац Сібелес і будівля Конгресу депутатів (Іспанія), Палац Національного зібрання, мерія Лісабона та Церква Клерігуш в Порту (Португалія), Президентський палац у Варшаві, Національна опера Польщі, Палац культури і науки, міст отця Бернатка в Кракові, Морський центр науки в Щецині (Польща), «Ворота героїв» і Бурттеатр у Відні, Палац Мірабель у Зальцбурзі та будинок «Золотий дах» в Інсбруку (Австрія), проспект Свободи в Каунасі (Литва), Рудольфінум (Чехія), Братиславський Град і Президентський палац (Словаччина), Церква Святого Мат'яша в Будапешті (Угорщина), Тріумфальна арка у Кишиневі (Молдова), Палац Орбеліані (Грузія), Сіднейський оперний театр (Австралія), Тріумфальна арка в Гвадалахарі та будинок Коррегідори (Мексика), фонтан Тритон у Валлетті (Мальта), плаваючий острів *Sevit Island* та телевежа Намсан у Сеулі (Південна Корея), пам'ятник Хосе Різалю (Філіппіни), «Форт Ісус» у Момбасі (Кенія), будівлі МЗС Франції, Норвегії, Данії, Фінляндії, Естонії, Греції, Північної Македонії, Чорногорії, уряду Хорватії, мерій Сараєво (Боснія і Герцеговина) і Кейптауна (ПАР) тощо.

24 лютого більше 300 масштабних акцій на знак солідарності з Україною та вимогою до росії припинити війну відбулися у містах 55-ти держав, зокрема у Мексиці, Ірландії, Бельгії, Люксембурзі, Данії, Фінляндії, Німеччині, Франції, Словаччині, Словенії, Латвії, Угорщині, Італії, Іспанії, Греції, Кіпрі, Болгарії, Чорногорії, Північній Македонії, Молдові, Албанії, Сербії, Грузії, Ізраїлі, Туреччині, Південній Кореї, В'єтнамі, Лівані, Індонезії та ін.

У столицях Німеччини, Литви, Латвії та Естонії відкрили експозиції з підбитими в Україні російськими танками, які стали символами варварського вторгнення РФ, а також наочною демонстрацією того, що агресору можна завдати поразки. У Берліні і Ризі Т-72 виставили перед російськими посольствами, у Вільнюсі – на Кафедральній площі, а у Таллінні – на Площі Свободи. У німецькій столиці акцію організували Енно Ленце та Віланд Гібель із музею *Berlin Story Bunker*. А в країнах Балтії виставки відбулися завдяки співпраці Міноборони України з міністерствами оборони Литви, Латвії та Естонії, а також Естонського військового музею в Естонії.

24 лютого *Culture Action Europe* (Культурна дія в Європі) – найбільша європейська культурна мережа, членом якої є, зокрема, Український культурний фонд, висловила солідарність з Україною та закликала надати фінансування для захисту та збереження культури України.

По всьому світу поряд із акціями солідарності відбулися численні культурні та мистецькі заходи, покликані розповісти про жахіття російської війни проти України, продемонструвати незламність українців та наголосити на важливості допомоги Україні. Ознайомитися з ними можна нижче за країнами.

США

25 лютого у Вашингтоні, біля Меморіалу президента Лінкольна, відбувся масовий мітинг на підтримку України. Спікерами заходу виступили керівниця Агентства США з міжнародного розвитку (*USAID*) Саманта Пауер, помічниця державного секретаря США з питань Європи та Євразії Карен Донфрід, посол Європейського Союзу у США Ставрос Ламбрінідіс, посол України в США О. Маркарова, президент Світового Конгресу Українців Павло Грод, президент Українського конгресового комітету Америки Андрій Футей, українсько-американська акторка Іванна Сахно та ін. Художня частина заходу включала виступ гурту «Тріада», *U-GENERATION*, учнів Української школи ім. Т. Шевченка. Велелюдні акції також було організовано 24 лютого в Нью-Йорку: біля штаб-квартири ООН, де саме проходило засідання Ради Безпеки міністерського рівня, приурочене до річниці війни, мітингувальники вимагали виключити росію з Радбезу; а також акція української громади «365 днів стійкості у дев'ятирічній війні» на Тайм-сквер. Крім того, мітинги на підтримку України пройшли у Лос-Анджелесі, Денвері, Сіетлі тощо. А у Сан-Дієго річницю вторгнення відзначили 365 ударами Дзвону свободи Америки, яким вшановують американських героїв.

24 лютого Метрополітен-опера представила у співпраці з Лінкольн-центром та Постійним представництвом України при ООН програму «За Украї-

ну: Концерт пам'яті та надії», присвячену річниці боротьби українського народу проти російської агресії. На великому екрані гостей привітала перша леді України О. Зеленська. Солістами вечора виступили Голда Шульц (ПАР), Емілі Д'Анджело (Канада), Д. Попов і В. Буяльський (Україна). У супроводі хору та оркестру Метрополітен-опери під керівництвом музичного директора Метрополітен-клубу Янніка Незета-Сегена (Канада) пролунали Державний гімн України, «Реквієм» В. А. Моцарта, П'ята симфонія Л. ван Бетховена та «Молитва за Україну» В. Сильвестрова. Також того вечора будівлю опери підсвітили синьо-жовтими кольорами. Концерт транслювався у прямому ефірі на радіо Метрополітен-опера, був доступний через міжнародну радіомережу Толл-Метрополітен-опера, а також у прямому ефірі на вебсайті Метрополітен-опери. В Україні концерт транслювався на хвилях Радіо «Культура» 27 лютого.

24 лютого в Українському інституті Америки в Нью-Йорку відбувся захід «Незламний дух: Рік стійкості і опору України». У ньому взяли участь координаторка Медійної ініціативи за права людини Т. Катриченко, колишні полонені Л. Гусейнова й А. Олсен. Спеціальними гостями заходу стали губернатор штату Нью-Йорк Кеті Гокул, конгресвумен Марсі Каптур і міністр закордонних справ Великої Британії Джеймс Клеверлі. У стінах Українського інституту Америки також експонувалася інсталяція «Обірвані життя», присвячена 30-ти українським артистам, які загинули від російської агресії.

22 лютого у Вашингтоні завдяки співпраці Посольства України в США, Меморіального фонду жертв комунізму, Українського конгресового комітету Америки та організації *United Help Ukraine* було представлено VR-виставку «Війна зблизька». Команда проекту мала на меті задокументувати та поширити докази результатів російського вторгнення та воєнних злочинів, скоєних на території України під час окупації, серед міжнародної аудиторії.

24 лютого Американський ПЕН та *Artists at Risk Connection* опублікували відкритий лист, який підписали понад 135 митців з правозахисних, мистецько-культурних та академічних організацій, щоб висловити незмінну солідарність з громадянами України та вкотре засудити вторгнення росії в Україну. Серед підписантів – Маргарет Етвуд, Пол Остер, Дженніфер Іган, Джонатан Франзен, Джон Сондерс, Луїз Елдріч тощо.

Американський телеканал ABC презентував 26 лютого документальну стрічку Ієна Пеннела «*Standing Strong: One Year of War in Ukraine*». Героями фільму стала сім'я тележурналістки М. Падалко та політика Є. Соболева, який нині служить молодшим сержантом ЗСУ. А 21 лютого на телеканалі MTV відбулася прем'єра документального фільму Натанієля Лезри «Не залишай мене позаду: Історії виживання молодих українців».

Канада

16 лютого в Оттаві, на Парламентському пагорбі, відбувся спеціальний захід «Рік стійкості», організований Міжпарламентською групою дружби Україна – Канада, Посольством України в Канаді та Конгресом українців Канади.

Також в Оттаві, у галереї «SAW», *Ukrainian Canadian Advocacy Group* та Посольство України в Канаді провели 21–24 лютого фотовиставку «Нові життя,

ті ж люди: українці у воєнний час», яка ілюструє, наскільки кардинально змінилося повсякденне життя українців з початку російсько-української війни. Там же 22 лютого у партнерстві з Посольством Польщі в Канаді відбувся показ документального фільму «Стерти націю» Томаша Гживачевського. Стрічку знято на замовлення Національного інституту культурної спадщини Польщі за фінансової підтримки Міністерства культури та національної спадщини цієї країни з метою висвітлення жахливих руйнувань культурної спадщини України, завданих російською армією.

20 лютого в Торонто, в будівлі законодавчого органу провінції Онтаріо, відбулося відкриття документальної виставки «Рік стійкості». У заході взяли участь лейтенант-губернатор Онтаріо Елізабет Даудесвелл та Генеральний консул України в Торонто О. Шевченко.

Українці Канади, тимчасово переміщені громадяни нашої країни та небайдужі канадійці організували понад 50 мітингів по всій країні, щоб відзначити рік хороброго спротиву України. Зібрання, зокрема, відбулися в Оттаві, Торонто, Квебеку, Монреалі, Вінніпезі, Калгарі тощо.

Велика Британія

До роковин повномасштабної війни росії в Україні у Великій Британії відбулася загальнонаціональна хвилина мовчання, яка розпочалася о 13-й годині за київським часом. Щоб вшанувати пам'ять жертв російської агресії на Даунінг-стріт зібралися прем'єр-міністр Британії Ріші Сунак з дружиною, посол України у Сполученому Королівстві В. Пристайко та військовослужбовці ЗСУ.

Напередодні, 23 лютого, Посольство України у Великій Британії разом із Посольством США у цій країні провело на Трафальгарській площі масовий публічний захід на підтримку України та українців. Окрім послів України і США В. Пристайка та Джейн Хартлі, до учасників «українського віча» звернувся і міністр оборони Великої Британії Бен Волес. Під час заходу виступили українські артисти Джамала і гурт «Антитіла», а британська акторка, лауреатка премії «Оскар» Хелен Мірен зачитала вірш С. Жадана.

24 лютого на знак солідарності з Україною та її столицею у Лондоні з'явилася Київська вулиця. Частина вулиці *Bayswater Road*, яка знаходиться у Вестмінстері неподалік від російського посольства, перейменували на *Kyiv Road*. А напередодні група активістів *Led by Donkeys* на знак протесту проти імперіалістичного вторгнення росії пофарбувала дорогу перед посольством країни-агресора у Лондоні в синьо-жовті кольори (активісти зазначили, що фарба була екологічно чистою).

24 лютого в Європейському банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) у Лондоні відкрито благодійну виставку «100 картин дітей незламної України». До експозиції увійшли роботи юних художників, які представили дитячі художні школи, мистецькі заклади і художні студії усіх 25-ти регіонів нашої країни, включно з тимчасово окупованими територіями. Захід є складовою благодійної програми *KIDS and ART for UKRAINE*, що втілюється британським благодійним фондом *Sincere Education and Cultural Development* у партнерстві з Міжнародною освітньою культурною асоціацією за підтримки працівників ЄБРР у рамках

програми *Community Initiative*. Ініціатива спрямована на підтримку мистецької освіти дітей і молоді у період війни.

Польща

23 лютого в Сеймі Республіки Польща відбулася міжнародна конференція «Імперіалізм під знаком двоголового орла і червоної зірки. Жертви російського комунізму та імперіалізму у ХХ столітті», приурочена до річниці початку широкомасштабної агресії росії проти України. У заході взяли участь депутати Сейму, а також дипломати, зокрема посол України в Польщі В. Зварич, науковці з Латвії, Грузії, Польщі, України, представники громадськості.

23 лютого під почесним патронатом президента Республіки Польща Анджея Дуди й за організації Міністерства культури та національної спадщини Польщі на сцені Великого театру у Варшаві відбувся концерт «Солідарні з Україною». У ньому взяли участь н. а. України С. Магера, В. Солодкий, Ізабела Матула, Агнешка Релісі, хор і оркестр Великого театру під керівництвом Міхала Клаузи та Молодіжний академічний симфонічний оркестр «Слобожанський» з Харкова. До заходу долучилися віцепрем'єр-міністр, міністр культури та національної спадщини Польщі Пьотр Глінський, прем'єр-міністр Матеуш Моравецький, спікер Сенату Томаш Гродзький і посол України в Польщі В. Зварич. Концерт наживо транслювали телеканал *TVP2* і Польське радіо.

Також у Варшаві 24 лютого з концертом «Україна! Пам'ятаємо!» виступив український народний гурт «Монисто». Того ж дня у Кракові дав концерт Молодіжний академічний симфонічний оркестр «Слобожанський». Тим часом на сцені *G2 Arena* в Ясенці, що під Жешувом, завдяки підтримці *Bank Gospodarstwa Krajowego* відбувся благодійний концерт «Stay Together» за участі польських та українських артистів: Куби Бадаха, Каї, Гжегожа Хижого, Касі Ковальської, Джамали, *Vivienne Mort*, *Jerry Nail*, гурту «Один в каное» та ін. Під час концерту транслювалося відео з кадрами перших днів війни в Україні, а також звернення воїнів ЗСУ до польського народу зі словами подяки за підтримку української держави.

25 лютого у Національному кіноархіві Польщі в рамках події «Україна. Дух і боротьба | Українське кіно воєнного часу» та 26 лютого у кінотеатрі «Кіноотека» відбулися прем'єрні покази документального фільму «ТЕНЕТА» Александри Кірети. Фільм засновано на розповідях свідків російських злочинів в нашій країні, зібраних Центром документування російських злочинів в Україні ім. Р. Лемкіна. Після показу у «Кінотеці» було організовано дискусію «Межі відповідальності. Війна в ХХІ столітті». Там же Інститут Пілецького представив виставку «Уламки незасуджених злочинів», створену на основі пронизливих свідчень українців.

24 і 25 лютого вроцлавський Музей «Пана Гадеуша» провів заходи у рамках програми «Разом з Україною»: майстер-класи за участі українських художників, дебати «Як досвід війни змінює Україну?» та показ фільму «Тривога» А. Цівка. Також у Вроцлаві було представлено фотовиставку «Міста герої», в якій світлини понищених росією українських міст демонструвалися поряд із фотографіями європейських міст, зруйнованих під час попередніх війн. Тим часом у

Торуні, в Куявсько-Поморському музичному театрі, відкрито фотовиставку «Ключі від дому».

24 лютого в Познані, у Центрі культури «Замок», ініціативна група *Sztab Aniołów* презентувала документально-перформативне дійство «8 років та 365 днів лютого».

До річниці повномасштабного російського вторгнення росії видавництво «Агора» (*Wydawnictwo Agora*) видало збірку промов В. Зеленського «Послання з України». Книжка містить 18 промов, починаючи з 2019 року, які відібрав особисто В. Зеленський, а також промову О. Зеленської. Передмову до збірки написав сам президент. Усі отримані від продажу кошти передадуть глобальній ініціативі з підтримки України *United24*.

24 лютого найбільша польська телекомпанія *TVP Bądźmy Razem* показала на своїх каналах фільм «Область Героїв» О. Комаровського.

Масштабні зібрання на знак солідарності з Україною відбулися у Варшаві, Кракові, Гданську, Вроцлаві, Кельце, Торуні, Щецині, Білостоку тощо.

Литва

24 лютого відбувся Міжнародний форум «Реалізація Формули миру президента України Володимира Зеленського: спільні дії України та Литви на шляху до довготривалого миру» у м. Каунас на базі Університету Вітовта Великого. У заході взяв участь президент Литви Гітанас Науседа, президент України В. Зеленський (звернувся через відеозв'язок) та можновладці обох країн.

24 лютого у сесійній залі Сейму Литви відбулася литовська прем'єра художнього фільму Т. Томенка «Будинок “Слово”. Нескінчений роман». Стрічку представили продюсери П. Ілленко, О. Щербина, Р. Мартинюк та акторка М. Кошкіна. Показ відвідали литовські політики та громадські діячі, з-поміж них і Вітаутас Ландсбергіс – перший голова парламенту незалежної Литви, активний учасник ухвалення Декларації про відновлення незалежності у 1990 р.

23 лютого в «Українському центрі» у Вільнюсі відбувся захід «Mes kartu – Ми разом», присвячений року незламності та єдності у боротьбі проти агресора. У відеозверненні присутніх привітала перша леді України О. Зеленська. Серед почесних гостей заходу – президентське подружжя Гітанас і Діана Науседі.

24 лютого благодійним концертом «Свобода сяє: RADAROM!» за участі українських та литовських артистів завершилася кампанія *RADAROM!* («Давай радарити!») зі збору коштів на придбання тактичних радарів для України. Її ініціювали 30 січня одразу три благодійні фонди – *Blue/Yellow*, *1K Fondas* та *Stiprūs Kartu*, а також телеканал *Laisvės TV* і суспільний мовник *LRT*. Завдяки ініціативі, яка об'єднала політичне керівництво Литовської Республіки, сотні приватних компанії, десятки волонтерських організацій і весь литовський народ, вдалося зібрати наразі рекордну суму – 14 мільйонів євро.

24 лютого в Тракаї, на площі Тракайського палацу культури, було представлено фотовиставку українського художника Ю. Григоровича. Експозиція висвітлює перші дні повномасштабної російсько-української війни.

По всій Литві пройшли багатотисячні акції солідарності, які охопили Вільнюс, Клайпеду, Каунас, Тракай, Шауляй та інші міста.

Латвія

На знак солідарності з українським народом 14–24 лютого відбулися Дні України в Ризі. Подія розпочалася підняттям Державного Прапора України поряд з Прапором Латвії на будівлі латвійського Саейму. Саму споруду парламенту, а також один із головних символів Латвії – Монумент Свободи, Ризьку Ратушу та будівлю Будинку Конгресів було підсвічено синьо-жовтими кольорами. 24 лютого відбулося позачергове засідання Саейму Латвії, присвячене річниці війни росії проти України, в якому взяли участь президент Латвії Егілс Левітс, прем'єр-міністр Крішьяніс Каріньш, члени латвійського парламенту, представники дипломатичного корпусу та ЗМІ. У рамках Днів України було представлено низку виставок. Зокрема за сприяння Міністерства культури та інформаційної політики України, Міністерства оборони Латвії та Генерального штабу ЗСУ 24 лютого у Латвійському воєнному музеї презентовано проєкт «Битва за Україну» від Національного музею історії України у Другій світовій війні. Ще дві виставки у Латвійському воєнному музеї було відкрито 17 лютого: арт-інсталяцію латвійської художниці з костюмів Ієви Адамсоне «Мадонна з немовлям. Рік війни – мій біль» та виставку латвійського художника Вільніса Генріхсона «Обличчя війни». Того ж дня в Будинку ЄС у Ризі розпочалася виставка робіт студентів Київської державної академії декоративно-ужиткового мистецтва та дизайну ім. М. Бойчука – «Коріння української душі». До експозиції увійшли зразки текстильних виробів, вишивки, художньої емалі, керамічних творів тощо. Крім того, діяла вулична фотовиставка, яка висвітлювала рік російської агресії та українського опору. Світлини демонструвалися на екрані вітрини одного з найбільших в Латвії магазинів військових товарів *Militaryshop.lv*. 16 лютого в Національній бібліотеці Латвії відбувся показ документального фільму «Сексуальні злочини російської армії в Україні». 24 лютого у Ризі проведено благодійний концерт «Присвята Україні» за участі 170-ти музикантів, серед яких: І. Дорн, *Constantine* (Україна), *Shipsea*, Інтарс Бусуліс і колектив *Abonementa orķestris*, Раймондс Тігулс, *The Sound Poets* (Латвія) та багато інших. Завдяки заходу вдалося зібрати 385 тисяч євро на допомогу українській армії. На завершення Днів України в Ризі 25 лютого навпроти російського посольства другий рік поспіль відбувся концерт «За свободу України», ініційований латвійським музикантом Ральфом Ейландсом та підтриманий Ризькою міською радою. Зі словами вдячності до присутніх звернувся посол України у Латвії О. Міщенко. Дипломат також подякував Ральфу Ейландсу та українському журналісту В. Бірюкову за їхню активну медійну діяльність з консолідації латвійського суспільства на підтримку України в боротьбі з російською агресією, зокрема за ініціативу зі збору пожертв для потреб ЗСУ (загалом зібрано майже 1 млн євро).

Естонія

26 лютого у Таллінні за участі міністра закордонних справ Естонської Республіки Урмаса Рейнсалу, посла Естонії в Україні Каймо Кууска, посла України в Естонії М. Беци та голови групи з міжпарламентських зв'язків з Естонською Республікою ВРУ А. Пушкаренка було відкрито дві експозиції. Це виставка артефактів російсько-української війни «Україна – розп'яття. 365...», створена до річниці широкомасштабної агресії росії Національним музеєм історії України у Другій світовій війні і Естонським інститутом історичної пам'яті за сприяння Міністерства культури та інформаційної політики України, посольств Естонії в Україні та України в Естонії, а також Національного архіву Швеції (*Riksarkivet*). Тим часом у Естонському історичному музеї Таллінна презентовано виставку мистецького проєкту *ArtArmor* – «ArtArmor. Мистецтво, яке рятує життя». На ній представлено 12 бронепластин, які успішно виконали своє пряме призначення – врятували людські життя, після чого були перетворені українськими митцями на артоб'єкти. Кошти від їхнього продажу будуть спрямовані на придбання бронежилетів, шоломів та іншої амуніції для ЗСУ.

До року повномасштабного вторгнення було приурочено також дві виставки українських художників: 1 лютого в *Музеї окупацій і свободи Vabamu* відкрито експозицію «Просто», а 15 лютого в бібліотеці столичного району Віймсі – виставку «Від болю до світла».

25 лютого у талліннському кінотеатрі *Kino Sõprus* за сприяння Посольства України в Естонії Асоціація українських організацій в Естонії спільно із *FRESH PRODUCTION GROUP* та Спільною української молоді в Естонії організувала благодійний показ фільму Т. Томенка «Будинок “Слово”. Нескінчений роман».

Німеччина

24 лютого у президентській резиденції – берлінському палаці Бельвю – відбулася церемонія вшанування пам'яті загиблих від рук російських загарбників в Україні. У ній, зокрема, взяли участь президент ФРН Франк-Вальтер Штайнмаєр, канцлер Олаф Шольц, віцеканцлер Роберт Габек, міністр оборони Борис Пісторіус, посол України в Німеччині О. Макеєв та захисниця «Азовсталі» К. Поліщук на псевдо «Пташка». Після виступу німецького президента вона заспівала пісню «Пливе кача».

Берлінське історичне кафе «Москва» на чотири дні змінило назву на «Київ». 27 лютого заклад провів подію «Safe Kyiv – We Choose Freedom», на якій українські та німецькі громадські активісти, митці й політики обговорили майбутнє України і Європи в контексті річниці повномасштабного вторгнення росії в Україну. У панельній дискусії «Свобода бути вільними», зокрема, взяла участь заступниця міністра культури та інформаційної політики України Г. Григоренко. У рамках обговорення було озвучено масштаби руйнувань культурної інфраструктури та пам'яток в Україні, а також окреслено, що в Німеччині може бути зроблено на підтримку української культури. Г. Григоренко, зокрема, зауважила, що час змінити оптику погляду на українську культуру і мистецтво, адже занадто довго позиція «погляду з Москви» визначала підходи до

вивчення та сприйняття нашої культури. Для цього потрібно надати майданчики для самостійних висловлювань наших митців. Також у програмі заходу проведено воркшопи та презентації української культури, мистецтва та кулінарії. Організатор ініціативи – Фонд Конрада Аденауера.

25 лютого у Берліні, в клубі *Alte Münze*, відбувся фестиваль українського сучасного мистецтва, що створювалося під час повномасштабної війни, – «Мистецтво – зброя!». На фестивалі виступили 19 українських виконавців і діджеїв, зокрема проєкт «Вагнякання» А. Слепакова і А. Соколова, електронний гурт *Kurs Valut*, репер *Otoy*, діджеї *The Lazy Jesus*, *Symonenko* та ін. Театральну програму презентували харківський театр «Нафта» з виставою «Nobody Died Today» та колектив «Тиск» і формація *Some People* з аудіовізуальним перформансом «Тиск. Досвід». Складовими фестивалю також стали виставка робіт українських митців, ярмарок ручних виробів, фудкорт з українськими стравами й тату-корнер.

24 лютого Дуйсбурзька філармонія зорганізувала концерт «Солідарність з Україною», на який запросила Молодіжний симфонічний оркестр України.

24 лютого у Фюрстенфельдбруці відбулась німецька прем'єра вистави «Едігна. Донька Анни Київської і Генріха I» Ф. Баландіна за участі українських зірок. Історичний перформанс розповідає про життя Едігни, онуки Великого князя Київського Ярослава Мудрого, яка знайшла свою долю в селищі Пух (територія сучасної Німеччини).

Напередодні, 23 лютого, у Мюнхені та Фюрстенфельдбруці відкрито фотовиставку «Київ. Незламне серце Європи», яку організували та презентували Департамент суспільних комунікацій КМДА спільно з Управлінням міжнародних зв'язків КМДА. До експозиції увійшли роботи майже десяти фотомайстрів, зокрема Б. Корпусенка, О. Самсонова, Д. Копилова та ін. А 10 лютого – 4 квітня у Бамберзі проходить фотовиставка «Україна – життя під час війни» німецького журналіста та фотографа Тілля Масра.

24 лютого – 3 березня в Обергаузені діяла виставка «Records of Resistance» («Записи стійкості»), присвячена українським мистецьким практикам під час війни. Представлено вибрані роботи учасників міжнародної мистецької резиденції *BIRUCHIY* 2022 року, створені під час вторгнення й активних бойових дій російських військ у Ірпені, Гостомелі, Ворзелі, Бородянці, Харкові, Лисичанську та інших українських містах, а також давніші роботи, які дивом вціліли на складі резиденції в окупованій Бучі. Виставку приймала організація *kitev* за підтримки Управління з міжкультурних питань Обергаузена, втілюючи на практиці побратимські відносини між Обергаузенем і Запоріжжям.

20–27 лютого у Лейпцигу тривав Тиждень солідарності з Україною. Громадські об'єднання та культурні інституції за підтримки міської влади провели різнопланові мистецькі та культурні заходи, дискусії, а також муніципальний акт вшанування пам'яті жертв російсько-української війни.

22 лютого у Віттенберзі, в Євангельській церкві, відбулася виставка понад 400 творчих робіт дітей із Ірпеня. При цьому кожна німецька родина мала змогу взяти з виставки малюнок, який їй сподобався. Роботи створені в рамках

акції «Діти України проти війни», яку організувало Управлінням освіти і науки Ірпінської міської ради.

Європейський культурний телеканал *ARTE* (Франція і Німеччина) презентував 24 лютого документальну стрічку «ART of WAR. Ukrainian culture in resistance» Філіпа Кольгофера, яка розповідає про українських митців під час російсько-української війни. Над фільмом працювали *BROADVIEW* (Німеччина), *SPACE production* (Україна) та Організація українських продюсерів. До року повномасштабної війни *ARTE* також показав українську оперу О. Родіна «Катерина» у постановці Одеського національного академічного театру опери та балету.

Франція

З 24 лютого до 3 березня в приміщенні Ради Європи у Страсбурзі діяла фотовиставка «Рік стійкості», організована Постійним представництвом України в Раді Європи та відкрита в рамках церемонії до роковин повномасштабного вторгнення росії в Україну. Представлено майже 50 світлин, зокрема роботи М. Левіна, Д. Козацького, С. Коровайного, С. Маслова, М. Палінчака та інших.

20 лютого в культурному просторі *Grand Palais Immersif* у Парижі відбулося відкриття мультимедійної виставки «Україна: рік незламності, культура спротиву». З вітальним словом до присутніх через відеозв'язок звернувся міністр культури та інформаційної політики України О. Ткаченко. У експозиції на великих екранах представлено шедеври Т. Шевченка та М. Примаченко, а також проєкт про триваючу війну в нашій країні – «Україна: земля хоробрих». Виставка мала великий успіх, в день відкриття її оглянули понад 2500 осіб: посли, дипломати, військові аташе різних країн, керівники музеїв, представники ЮНЕСКО та інші гості, небайдужі до України. Проєкт створено *Kostyuk Productions* та Першим благодійним театральним фондом у співпраці з Національним музеєм Тараса Шевченка за підтримки Міністерства культури та інформаційної політики України та Міжнародного фонду «Відродження». Партнерами заходу у Парижі виступили посольства України та Канади у Франції разом із Асоціацією друзів української культури у Франції.

Інститут політичних досліджень (Париж) організував 24 лютого захід «365 днів війни в Україні», в рамках якого проведено серію конференцій за участі українських експертів та представлено імерсивну виставку «Війна зблизка», що демонструє наслідки російської агресії.

24 лютого у паризькій майстерні «Atelier 11» український митець В. Грубляк презентував свою інсталяцію «Російський поцілунок», створену з уламків двох російських ракет С-300, які доставили з Хортиці. У описі роботи автор зазначає, що ця робота принципово не може вважатися закінченим твором, адже допоки в Україні йде війна, інсталяція може бути збільшена в нескінченну кількість разів. Роботу створено в рамках резиденції *Artists at Risk*.

Італія

24 лютого в залі Палати депутатів Італії за участі голови Лоренцо Фонтана організовано Концерт «Елегія миру». У виконанні артистів Молодіжного ор-

кестру Європейського Союзу лунали твори «Молитва за Україну» М. Лисенка та «Мелодія» М. Скорика.

22 лютого у Римі, в Парку музики Енніо Морріконе, відбувся концерт Українського жіночого ансамблю бандуристок Італії. Голос струн розповів слухачам про незламний дух українського народу в боротьбі за свою свободу та незалежність. Захід організовано посольствами України, США, Великої Британії та Канади в Італії у співпраці з Посольством Швеції в Італії, Центром американських досліджень, Національною академією Святої Цецилії та під патронатом Міністерства культури Італії і мерії Риму.

З 24 лютого по 24 березня на римській площі Кавур, що поряд з Палацом правосуддя, експонувалася інсталяція «Зустріч. Символ миру» венеційського скульптора Джанфранко Меджато. Вона зображує Мовчазну Музу, оточену колом наповнених піском мішків із надрукованими на них цитатами про мир. Проєкт реалізовано за підтримки Центрального муніципалітету міста Рим, Мистецької асоціації *ВАМ*, приватних донорів та Посольства України в Італії.

Своєю чергою скульптор Джованні Пеліні до річниці російського вторгнення в Україну передав у дар Посольству України в Італії скульптуру «Відчай», яка стала авторською рефлексією на початок війни. Скульптура зображує скам'яніле від болю і страждань пошрамоване обличчя, руки обабіч – намагання вирвати з усвідомлення абсурдність того, що відбувається. Тлом для роботи слугують зображені спустошені будинки, зруйновані школи і лікарні, які постраждали від російських обстрілів.

З 23 лютого по 5 березня в Національному музеї мистецтв ХХІ століття (*МАХХІ*) тривала фотовиставка «Чи посміхнешся мені? Втрачене дитинство», яку презентували фотожурналіст Джаммарко Сікуро, ЮНІСЕФ та Посольство України в Італії. До експозиції увійшли 83 світлини, зроблені в різних країнах – від Перу до України.

24 лютого в муніципальному театрі Сант-Оресте (регіон Лаціо, провінція Рим) під патронатом місцевої влади та Посольства України в Італії проведено вечір вшанування українського народу «З цієї війни ніхто ніколи не повернеться. Україна через рік». У програмі – поетичні читання, музичні та хореографічні номери українських та італійських виконавців. Зокрема танцівниця Франческа Маттеуччі представила свій балет для захисників Маріуполя «Азовсталь».

Бельгія

16–22 лютого в столиці Бельгії пройшла фотовиставка «Рік незламності», присвячена боротьбі України проти жорстокого агресора. У відкритті заходу взяли участь прем'єр-міністр країни Александер Де Кроо і Тимчасова повірена у справах України в Бельгії Н. Аношина. Фотовиставка складається з двох сюжетних ліній: трагічних подій війни росії проти України та міцної підтримки і допомоги нашій країні з боку Бельгії.

24 лютого у центрі Брюсселя, на стіні госпіталю *CHU Saint-Pierre*, презентовано мурал «Зростаєте у свободі» авторства сестер М. та Н. Фельдман (Україна) і Терези Здралевич (Бельгія). Стінопис створено в рамках міжнародного проєкту Українського інституту та культурної агенції *Port. – The Wall*, що пок-

ликаний об'єднати українських та іноземних художників задля пошуку спільного голосу, який говоритиме про свободу, демократію та єдність.

У лютому на фасаді Королівського театру Ла Монне у Брюсселі розмістили зображення розбомбленого драмтеатру у Маріуполі із написом – «У пам'ять про всі знищені пам'ятки культури і всім жертвам війни в Україні». Також на зовнішніх стінах будівлі розміщено плакати проєкту «Листівки з України» від Українського інституту. Зображення демонструють воєнні злочини росії проти культурної спадщини України.

24 лютого в центрі *Ukrainian Civil Society Hub* у партнерстві з Постійним представництвом Республіки Польща при ЄС відкрито виставку «Буча. Звірства російського агресора», на якій представлено роботи польських митців Анджея Фогтта, Макса Скжечковського та української художниці Ю. Захарової.

Того ж дня відкрито виставку малюнків українських дітей «Мрію» у будівлі Єврокомісії *Le Berlaymont*.

Брюссельська міжнародна музична академія організувала 24 лютого в Кафедральному соборі Святих Михайла і Гудули благодійний концерт ансамблю камерної музики *CAMERATA BRIMA*. Отримані кошти спрямують на допомогу одному з дитячих будинків в Україні.

У роковини повномасштабної російсько-української війни рекламна агенція *BBDO Belgium*, Фламандський відділ Червоного Хреста та бельгійський Червоний Хрест запустили кампанію, щоб привернути увагу світу до важливості підтримки України. У межах проєкту у кліпах відомих музичних виконавців, знятих в Україні, замінили кадри на реальні події війни та заклики робити пожертви. Зокрема з'явилися нові версії кліпів «Frankenstein» Editors, «Nico And The Niners» гурту *Twenty One Pilots*, «Let It Happen» *Tame Impala*, «Shine» Years & Years та «2step» Еда Ширана. Кліпи демонструють на музичних каналах та *YouTube*-сторінках ініціаторів кампанії.

Люксембург

24 лютого в мерії м. Люксембург за підтримки мера Ліді Полфер і за участі Тимчасової повіреної у справах України в Люксембурзі Н. Аношиної відкрито фотовиставку «Рік незламності». Почесним гостем заходу став прем'єр-міністр країни Ксав'є Беттель. Фотовиставка складається з двох сюжетних ліній: трагічних подій війни росії проти України та міцної підтримки і допомоги нашій країні з боку Великого Герцогства Люксембург.

Нідерланди

24 лютого посол України в Королівстві Нідерланди М. Кононенко та виконавча директорка Європолу Катрін де Болле відкрили у штаб-квартирі Європолу в Гаазі фотовиставку «Війна очима поліції. Один рік військової агресії проти України».

24 лютого в Амстердамі, у Лютеранській кірсі 17-го ст., відбувся концерт солідарності та благодійності для України, який організували муніципалітет Амстердама, Амстердамський університет, Фонд Тріда й агенція *Vanderholst Arts Management – VAM Artists*. На заході виступили іноземні та українські ви-

конавці, серед яких – віолончеліст М. Майський, співачка М. Головченко, перкусіоніст К. Наполов. Надходження від квитків і пожертвувань спрямують глобальній ініціативі з підтримки України *United24* та на стипендії талановитим українським дітям для навчання в музичному центрі *Davidsbündler* у Гаазі.

Ще один концерт на підтримку України пройшов 25 лютого в Апельдорні, в Юліанській церкві.

21 лютого на телеканалі *NPO2* відбулася прем'єра документального фільму «Утікай. Танцюй. Живи.» Діттеке Менсінка. Стрічка розповідає історії артистів балету з різних куточків України, які знайшли притулок від війни у стінах колишньої консерваторії в Гаазі та продовжують займатися улюбленою справою, створивши нову фундацію *The United Ukrainian Ballet*.

Також на знак солідарності з Україною проведено багатолюдні маніфестації в Осло, Амстердамі, Гаазі, Утрехті, Роттердамі, Зандамі та інших містах.

Норвегія

14–25 лютого в Осло, у галереї «Albin Upp», діяла фотовиставка «Боротьба України за волю», яку організували Європейський центр Вергеланда спільно з Норвезьким гелсінським комітетом, громадською організацією *Norsk Folkehjelp* і Асоціацією гендерної та сексуальної різноманітності.

23 лютого в Осло, в *University's Aula (UiO)*, відбувся захід «Унікальна українська музика – концерт підтримки» за участі норвезьких та українських музикантів. А 24 лютого в Бергенському соборі за організації Музичної академії Гріга проведено концерт до роковин повномасштабної війни проти України. Увесь дохід від заходу передадуть Українській асоціації в Бергені.

27 лютого в Осло у рамках серії *Nobel Peace Talks* відбулась дискусія «Роковини повномасштабної війни проти України. Чи справедливість можлива?», організована Посольством України в Королівстві Норвегія у співпраці з Нобелівським центром миру. З політичними лідерами та експертами спілкувалась лауреатка Нобелівської премії миру 2022 року, виконавча директорка «Центру громадянських свобод» О. Романцова.

Також у різних містах Норвегії проведено масові акції на підтримку України. Зокрема 24 лютого в столиці відбувся марш «Норвегія разом з Україною – Знак солідарності в Осло – 365 днів стійкості», у Бергені демонстрація «365 днів опору – Разом з Україною», а 26 лютого в театральній-концертній залі *Kilden* у місті Крістіансанн – акція солідарності з Україною.

Швеція

23 лютого у Стокгольмі, в Скандинавському музеї, за участі міністра культури Швеції Парізи Лільєстранд відбувся захід «Ніч напередодні». Представники політичного, суспільного та бізнес сектору країни зібралася, щоб підбити підсумки наданої Україні допомоги, окреслити перспективи подальшої співпраці та залучити нових спонсорів. Цього вечора лунали промови, вірші, пісні та музика. Також проводився благодійний збір на автомобілі швидкої допомоги.

Фінляндія

24 лютого в Гельсінкі, на Сенатській площі, відбулася акція «Світло для України», учасники якої вшанувати пам'ять жертв російської агресії, запаливши свічки на сходах Кафедрального собору. У заході взяли участь президент Фінляндії Саулі Нііністо, прем'єр-міністр Сання Марін, члени уряду країни, мер Гельсінкі Юхана Вартяйнен, посол України у Фінляндії О. Діброва та іноземні дипломати. Організували подію мерія Гельсінкі, Гельсінський університет і Гельсінська парафіяльна спілка.

27 лютого у Гельсінкі на спільному заході, організованому посольствами Польщі та України у Фінляндії, відбувся показ документального фільму «Стерти націю» Томаша Гживачевського.

З 21 лютого по 17 березня в двох муніципалітетах Фінляндії організовано фотовиставки, приурочені до року з початку повномасштабного вторгнення рф в Україну. У приміщенні міської ради Лахті експонувалися роботи українських фотографів, присвячені Запоріжжю – місту-побратиму Лахті. 15 світлин мирного міста резонували з 15-ма фото, зробленими в час війни. Тим часом у Тампере діяла фотовиставка «Війна в Україні», організована Товариством українців міста Тампере за сприяння міської ради Тампере.

Австрія

У роковини широкомасштабної агресії росії проти України Федеральний канцлер Австрії Карл Негаммер, віцеканцлер Вернер Коглер, міністри Федерального уряду Австрії, представники провідних політичних партій і керівники дипломатичних представництв вшанували пам'ять загиблих українців у Українській греко-католицькій церкві Св. Варвари та Українській православній церкві Святих Володимира та Ольги Константинопольського Патріархату. А 25 лютого в Соборі Святого Штефана відбулася Молитва за Україну.

24 лютого асоціація *Unlimited Democracy – Verein zur Förderung der Demokratisierung* провела у центрі Відня серію заходів. На семи різних майданчиках було встановлено інсталяції та інформаційні стенди, проведено перформанси та дискусії. Центральною інсталяцією стала «Зруйнована домівка», яка супроводжувалася звуками пострілів та повітряних сирен з гучномовців. Ще одна інсталяція представила 12-метровий макет російської протикорабельної ракети Х-22, якими загарбники обстрілюють українські міста. Її доповнив інформаційний стенд із матеріалами, що засвідчили жахливі наслідки ракетних ударів рф по цивільній та критичній інфраструктурі. Окремий майданчик було присвячено цілеспрямованому знищенню росією культурної спадщини України. Також мали місце інформаційний стенд «Тортури та порушення міжнародного права», стенд і перформанс, присвячені сексуальному насильству, акції «Вплив війни на дітей» та «Вплив війни на тварин». На завершення дня у Відні відбувся марш «Серце України б'ється», який об'єднав майже 8 тисяч осіб. На знак підтримки України марші провели також у Зальцбурзі та Граці.

21 лютого на центральній площі Відня Штефанс-плац запалали 5000 свічок, розміщених у формі серця. Ця акція «Море вогнів» благодійного фонду

«Карітас» та української спільноти мала на меті нагадали про українських дітей, які страждають від війни.

Чехія

21 лютого під егідою прем'єр-міністра Чехії Петра Фіали та міністра культури Мартіна Бакси у празькому залі Рудольфіnum відбувся концерт «За закінчення війни в Україні». Під час заходу Празький філармонічний оркестр, Київський симфонічний оркестр та дитячий хор «Радість» під керівництвом диригента Лукаша Василека презентували «Військовий реквієм» Б. Бріттена. Солістами виступили Сюзанна Бернгард (Німеччина), Кайл ван Шунговен (США), Арвід Фагерф'єлл (Швеція).

Ще один концерт пройшов 24 лютого перед будівлею Посольства України в Чехії на завершення багатотисячного мітингу. У ньому взяли участь гурт «ТНМК», дитячий хор «Кроки добра» та чеський співак Давід Коллер. Захід відбувся за підтримки новообраного президента Чеської Республіки Петра Павела, який у своїй промові зазначив, що Україна боронить зараз всю Європу і Чехія й надалі непохитно всебічно підтримуватиме нашу країну. За солідарність з Україною чеському народу подякував Тимчасовий повірений у справах України в Чеській Республіці В. Усатий і заступник міністра закордонних справ України Є. Перебийніс (у відеоформаті).

24 лютого у центрі Праги, на балконі будови Палати депутатів Парламенту Чехії, за участі голови Палати депутатів Маркети Пекарової-Адамової та Тимчасового повіреного у справах України в Чеській Республіці В. Усатого відбулося відкриття роботи чеського стріт-арт художника Дмитра Прошкіна (псевдонімом *ChemiS*). На муралі-стенді зображена 7-річна Амелія, яка стала символом надії у перші дні війни – відео, на якому дівчинка в київському бомбосховищі співає пісню «Let It Go», облетіло весь світ. Того ж дня на будівлі Верхньої палати Парламенту проєктувалися фото репортерки Майди Сламової, на яких зображена Україна до початку вторгнення та після нападу росії.

23 лютого у празькому Музеї літератури (*Památník národního písemnictví*) відбувся вечір сучасної української літератури. Твори українських авторів презентували перекладачі Олексій Севрук та Мирослав Томек.

Словаччина

24 лютого Посольство України в Словаччині у співпраці з Братиславським культурним та інформаційним центром презентувало у столиці вуличну фотовиставку «Рік незламності». Світлини яскраво демонструють незламність українського духу попри всі ті жахи й злочин, які армія рф вчиняє проти людяності на території України.

24 лютого у Представництві Європейської Комісії у Словаччині відбувся прем'єрний показ документальної кінострічки словацької режисерки Вієри Дубачової «Ті, що залишилися». Фільм розповідає історії людей, які попри небезпеку залишилися у своїх рідних містах і селах Ірпінь, Буча, Гостомель, Озера, тимчасово окупованих та розбомблених російськими військами на початку повномасштабного вторгнення.

Румунія

27 лютого Палата депутатів та Сенату Румунії провели спільне засідання з нагоди роковин повномасштабного російського вторгнення в Україну та на знак твердої підтримки українського народу.

28 лютого Союз українців Румунії у співпраці з Парламентською фракцією національних меншин у Палаті депутатів та Центром політичних нарративів демократії (Чернівці) організував круглий стіл «Рік війни в Україні: Початки, еволюція та перспективи». У рамках заходу відбулося відкриття двох фотовиставок: «Війна в Україні очима дітей» та «Біль матері» (організована Всеукраїнським громадським рухом матерів та родичів учасників АТО «Берегиня»).

Молдова

24 лютого в Національному художньому музеї Молдови за присутності прем'єр-міністра країни Доріна Речана, міністра культури Сержіу Продана та посла України в Республіці Молдова М. Шевченка відкрито виставку «Культура під прицілом». У експозиції представлено плакати з відомими українськими історичними будівлями та пам'ятниками, зруйнованими російськими військовими. Виставка підготовлена Державним агентством України з питань мистецтв та мистецької освіти за ініціативи міністерств культури України та Молдови, після двотижневої демонстрації в музеї її перемістили до штаб-квартири Міністерства культури Республіки Молдова. Подія є частиною циклу заходів з нагоди Року української культури в Республіці Молдова та на підтримку Декларації, ухваленої міністрами культури 10-ти країн Східної Європи, які зустрілися минулого літа у Львові й підписали Конвенцію про підтримку та відновлення після війни матеріальної та нематеріальної спадщини України.

Також до роковин повномасштабної війни росії проти України було відкрито низку експозицій: фотовиставку «Big Heart», підготовлену Національним конгресом українців Молдови; виставку «Листівки з України: як "русскій мір" знищує культуру» в Національній бібліотеці Молдови (на основі проєкту Українського інституту «Листівки з України»); документальну виставку «Біль біженців» у Національному музеї історії Молдови; виставку дитячих малюнків «Діти за мир» в мерії Кишинева.

23 лютого Представництво Європейського Союзу в Республіці Молдова та *Europe Café* у партнерстві з Нобелівською жіночою ініціативою та *United for Ukraine Association* організували прем'єрний показ документальної стрічки «Oh, Sister!» Г. Капилової. Тим часом по телебаченню Молдови показали фільм «Маріуполь. Невтрачена надія» М. Литвинова.

Північна Македонія

24 лютого у Будинку армії Республіки Північна Македонія відбулася конференція «Україна: Рік Героїзму», організована Посольством України в цій країні спільно з громадською організацією *CIVIL*. Захід відкрили президент Північної Македонії Стево Пендаровський, Спікер Собранія (парламенту) Талат Джафері, віцепрем'єр-міністр уряду з європейських питань Боян Марічіч,

міністр оборони Славянка Петровська, державний секретар МЗС Філіп Тосевський і посол України в Північній Македонії Л. Дір. Під час конференції було презентовано авторське видання головного редактора провідного македонського ЗМІ *CivilMedia* Джабіра Дерали під назвою «Україна: Рік Героїзму». Також учасники заходу ознайомилися з фотовиставкою «Рік Незламності».

27 лютого у Скоп'є відбулася прем'єра документального фільму «Siren lullabies» («Колискові сирени») македонської військової кореспондентки Крістіни Атовської, яка задля створення стрічки двічі приїздила в Україну під час попереднього року. Прем'єру відвідали президент країни Стево Пендаровський, представники дипломатичного корпусу й української громади.

Грузія

24 лютого Посольство України в Грузії разом з Грузинським фондом стратегічних та міжнародних досліджень та у партнерстві з Посольством Республіки Польща в Грузії провело круглий стіл «Один рік після повномасштабного вторгнення Росії в Україну: «Формула миру». Захід відвідала президент Грузії Саломе Зурабішвілі. Ще один круглий стіл на тему «Російська агресія проти України – рік стійкості» українське посольство організувало 23 лютого разом з Східноєвропейським центром багатопартійної демократії (*EECMD*).

20–24 лютого у тбіліській галереї «Байя» за підтримки Посольства України в Грузії, Фонду Ніно Катамадзе та галереї «VELYCHKO» проходила виставка картин І. Харчук «HERITAGE», які авторка створила за останній рік. Частину отриманих під час реалізації проєкту коштів буде спрямовано до Фонду Ніно Катамадзе на підтримку українських родин в Грузії.

21–24 лютого у Національній парламентській бібліотеці Грузії презентовано виставку плакатів «Креативний спротив». У рамках заходу відбувся показ документального фільму А. Щербаківа та К. Лисенко «Як вижити, коли тебе вбивають», який є своєрідною інструкцією з виживання мешканців Гостомеля на початку окупації Київщини російськими військами. Захід організовано за сприяння Посольства України у Грузії, організацій *N Studia* та *Unite Together* у колаборації з Київською організацією Національної спілки художників України, Київським національним університетом культури та мистецтв і Київським університетом культури.

Туреччина

24 лютого біля Посольства України в Туреччині відкрито фотовиставку «Рік незламності». Світлина українських та іноземних фотографів відсилають до знакових моментів воєнного року.

Того ж дня Українська спілка в Анкарі представила прем'єру вистави «Століття незламності», яка висвітлює боротьбу нашого народу за свободу.

Японія

З 24 лютого по 24 березня перед Посольством України в Японії було організовано фотовиставку В. Бланш «Трибунал». Представлено 15 обраних світлин більш масштабного проєкту, який було відзнято з березня по листопад 2022

року в Ірпені, Бородянці, Бучі, Гостомелі, Краматорську, Слов'янську, Бахмуті тощо. Назва «Трибунал» не випадкова, адже проєкт фіксує воєнні злочини РФ для майбутнього міжнародного суду над російськими злочинцями. Відкриття експозиції відбулося за участі авторки, яка є професійним фотографом, а з початком війни вирішила стати військовим фотожурналістом.

Українська громада Японії «Краяни» зорганізувала низку заходів у районі Комае, Токіо. 21–26 лютого діяла фотовиставка «Україна» Атсуші Шібуя, який нещодавно повернувся з нашої країни. Тими ж днями представлено виставку «Невидані дипломи», яка вшановує пам'ять 36-ти українських студентів, загиблих у війні. А 26 лютого проведено благодійний концерт.

25 лютого в місті Фукуока відбувся меморіальний захід з презентаціями про війну в Україні та про допомогу нашій країні. На завершення дня проведено «вечір свічок», на якому кожен мав можливість висловити свою підтримку Україні та встановити свічку солідарності. Організатори події – Посольство України в Японії, Фонд міжнародного обміну Фукуоки, *Ukrainian Association Of Fukuoka Prefecture «UAFukuoka»* та *Sakura and Sunflower*.

Також у різних містах Японії відбулися акції на підтримку України. Зокрема 24 лютого у Токіо проведено демонстрацію перед посольством Росії та низку міні-демонстрацій поряд із основними станціями метро.

Південна Корея

З 24 лютого по 10 березня в Сеулі проходила фотовиставка «Рік стійкості», організована Посольством України та Представництвом ЄС у Республіці Корея. У 30-ти фотографіях відображено життя нації, яка протистоїть жорсткій агресії.

З 10 лютого по 2 березня у сеульській галереї «J94» було представлено виставку постерів «Designers for Peace» на підтримку України. До експозиції увійшли обрані роботи учасників конкурсу «Designers for Peace: United with Ukraine», який було ініційовано на початку широкомасштабного вторгнення і у якому взяли участь 350 дизайнерів із 30-ти країн.

Китай

24 лютого у Посольстві України в КНР відбувся пам'ятний захід до роковин повномасштабного російського вторгнення. Його учасники мали змогу ознайомитися із фотовиставкою «Рік Незламності» та виставкою художніх робіт «Мир для України». На участь в останній надійшло понад 30 творів від громадян України, Китаю та інших країн. Представлено дитячі малюнки, професійний олійний живопис, аплікацію, каліграфію і навіть модель тонучого російсько-крейсера «Москва». Також під час заходу демонструвався документальний фільм «Втрачений дім» П. Мащенко та Ю. Міщенко

Інші країни

У Ватикані в річницю широкомасштабного вторгнення РФ відбувся показ документального фільму «Свобода у вогні: Боротьба України за свободу» Євгена Афінеєвського. У заході взяв участь Папа Римський Франциск.

24 лютого Представництва ЄС в Сінгапурі та посольства Франції, Польщі, Швеції та України в цій країні провели спільний захід «One Voice for Ukraine». Представлено польсько-українську виставку дитячих малюнків «Мамо, я не хочу війни» та воєнну драму «Обмін» В. Харченко-Куликовського.

Консульство України в Манілі спільно з Посольством України в Малайзії, Представництвом ЄС в Республіці Філіппіни та посольствами США, Канади, Німеччини, Франції та Польщі у Філіппінах провели 24 лютого спільний захід «Рік стійкості». У програмі фотовиставка та перегляд документального фільму «Втрачений дім» П. Мащенко та Ю. Міщенко.

25 і 26 лютого в Ханой, на території Посольства України у В'єтнамі, відбулася фотовиставка «Рік української мужності».

Посольство України в Анголі представило 24 лютого в Луанді пам'ятну фотовиставку українських та іноземних авторів.

Підтримка України світовою культурною спільнотою у воєнний рік загалом та до роковин вторгнення зокрема надзвичайно важлива. Вона показує, що українці не самі, дає можливість відрефлексувати жахи війни, дозволяє просувати необхідні для нашої країни наративи на міжнародній арені, дає надію, що росія буде покарана за злочин агресії. «Саме м'яка сила культури в нинішній непростій ситуації є потужним рушієм, що дозволяє відкривати більше дверей, створювати та поглиблювати розуміння України та сутнісного значення нашої нинішньої боротьби, – зауважує заступниця українського міністра культури Г. Григоренко і додає: – Культурні події та акції солідарності з Україною тримають у фокусі уваги важливість Перемоги України». Головне не припиняти боротьби. «Тільки всі разом єдиним фронтом зможемо припинити культурну присутність країни-агресора на міжнародній арені», – зазначив ще у перші місяці повномасштабного російського вторгнення міністр культури та інформаційної політики України О. Ткаченко.

Матеріал підготувала

Г. М. Іванченко

завідувачка сектору ДЗК відділу НАУІ
Інформцентру з питань
культури та мистецтва

Комп'ютерне опрацювання та редагування *І. Г. Піленко*

Формат 60x84/16. Умовн. друк. арк. 2,06. Б/т. Зам. 19. Безплатно

НБУ імені Ярослава Мудрого, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12